Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/6831

29.11.2024

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 21 oktober 2024

inzake het economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en structuurbeleid van Slovenië

(C/2024/6831)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([2]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De faciliteit biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. In overeenstemming met de prioriteiten van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid, draagt de faciliteit bij aan het economisch en sociaal herstel en de uitvoering van duurzame hervormingen en investeringen, met name hervormingen en investeringen om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(2) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) ("de REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dit zou moeten bijdragen tot energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en tegelijkertijd het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie vergroten. Slovenië heeft een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn nationale herstel- en veerkrachtplan om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen verwezenlijken.

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Op 16 maart 2023 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", als basis voor beleidsbeslissingen en met als doel te werken aan een groeibevorderend regelgevingskader. De mededeling schetst het concurrentievermogen ten aanzien van negen elkaar versterkende aanjagers. Van die aanjagers zijn de toegang tot particulier kapitaal, onderzoek en innovatie, onderwijs en vaardigheden en een goed functionerende eengemaakte markt de belangrijkste beleidsprioriteiten voor hervormingen en investeringen met als doel de huidige productiviteitsuitdagingen aan te pakken en het concurrentievermogen van de Unie en haar lidstaten op lange termijn op te bouwen. Op 14 februari 2024 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2024". In die mededeling worden de sterktes en zwaktes van het concurrentievermogen van de eengemaakte markt van Europa beschreven. De ontwikkelingen van het jaar worden geschetst aan de hand van de negen geselecteerde aanjagers van het concurrentievermogen.

(4) Op 21 november 2023 heeft de Commissie de jaarlijkse duurzamegroeianalyse 2024 vastgesteld en daarmee de aanzet gegeven van het Europees Semester van 2024. Op 22 maart 2024 hechtte de Europese Raad zijn goedkeuring aan de prioriteiten van de analyse voor 2024 die rond de vier dimensies van concurrerende duurzaamheid zijn geconcentreerd. Op 21 november 2023 heeft de Commissie ook een advies vastgesteld over het ontwerpbegrotingsplan 2024 van Slovenië. De Commissie heeft ook een aanbeveling vastgesteld voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone en een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2024 waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([4]) (de "Aanbeveling van 2024 over de eurozone") op 12 april 2024 aangenomen en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 11 maart 2024.

(5) Op 30 april 2024 is het nieuwe kader voor economische governance van de Unie in werking getreden. Het kader omvat de nieuwe Verordening (EU) 2024/1263 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht, de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad ([5]) over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad ([6]) betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten. De doelstellingen van het nieuwe kader voor economische governance zijn het bevorderen van gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei en veerkracht door middel van hervormingen en investeringen en het voorkomen van buitensporige overheidstekorten. Het nieuwe kader voor economische governance bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid en heeft een grotere focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en meer samenhangende handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen. Een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn bevat de budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen van een lidstaat, met een planningshorizon van vier of vijf jaar, afhankelijk van de normale duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgaventraject ([7]) van de nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 verbindt tot een relevante reeks hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd. Om de opstelling van die nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn te ondersteunen, heeft de Commissie op 21 juni 2024 richtsnoeren gepubliceerd over de informatie die de lidstaten moeten verstrekken in hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn en jaarlijkse voortgangsverslagen. Overeenkomstig de artikelen 5 en 36 van Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie in voorkomend geval referentiepaden en technische informatie aan de lidstaten bezorgd. De lidstaten moeten hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn uiterlijk op 20 september 2024 indienen, tenzij de lidstaat en de Commissie een redelijke verlenging van de termijn overeenkomen. Overeenkomstig hun nationale wettelijke kaders kunnen de lidstaten hun ontwerpplannen voor de middellange termijn met hun nationale parlementen bespreken, de onafhankelijke begrotingsinstellingen vragen een advies uit te brengen en de sociale partners en andere nationale belanghebbenden raadplegen.

([4]) Aanbeveling van de Raad van 12 april 2024 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([5]) Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([6]) Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([7]) Netto-uitgaven in de zin van artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263: "netto-uitgaven" zijn de overheidsuitgaven ongerekend i) rente-uitgaven, ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's, v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

(6) In 2024 blijft het Europees Semester evolueren in overeenstemming met de uitvoering van de faciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. De landspecifieke aanbevelingen van 2019, 2020, 2022 en 2023 blijven onverminderd van belang voor herstel- en veerkrachtplannen die zijn herzien, bijgewerkt of gewijzigd overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(7) Op 30 april 2021 heeft Slovenië overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 28 juli 2021 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Slovenië ([8]) vastgesteld, dat werd gewijzigd op 16 oktober 2023 op grond van artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 om de maximale financiële bijdrage voor niet terug te betalen financiële steun bij te werken en het REPowerEU-hoofdstuk erin op te nemen ([9]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 verklaart dat Slovenië de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Bevredigende verwezenlijking impliceert dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen niet is teruggedraaid.

(8) Op 19 juni 2024 heeft de Commissie het landverslag 2024 voor Slovenië gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Slovenië heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad tussen 2019 en 2023 heeft aangenomen en werd de balans opgemaakt van de uitvoering door Slovenië van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse werden in het landverslag lacunes vastgesteld met betrekking tot de uitdagingen die niet of slechts gedeeltelijk worden aangepakt in het herstel- en veerkrachtplan, alsook nieuwe en opkomende uitdagingen. Ook werd de voortgang beoordeeld die Slovenië heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(9) Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens is het overheidstekort van Slovenië afgenomen van 3,0 % van het bbp in 2022 tot 2,5 % in 2023, terwijl de overheidsschuld is gedaald van 72,5 % van het bbp eind 2022 tot 69,2 % eind 2023. Zoals aangekondigd in de mededeling van de Commissie van 8 maart 2023, getiteld "Richtsnoeren voor het begrotingsbeleid voor 2024", zet de Commissie de eerste stap om op een tekort gebaseerde buitensporigtekort-procedures in te leiden, in overeenstemming met de bestaande wettelijke bepalingen. Op 19 juni 2024 heeft de Commissie een verslag op grond van artikel 126, lid 3, van het Verdrag uitgebracht. In dat verslag wordt de begrotingssituatie van Slovenië beoordeeld, aangezien het verwachte overheidstekort in 2024 de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp overschrijdt. In het verslag wordt geconcludeerd dat de Commissie, in het licht van die beoordeling en na bestudering van het advies van het Economisch en Financieel Comité op grond van artikel 126, lid 4, van het Verdrag, niet van plan was om in juli 2024 voor te stellen een buitensporigtekortprocedure in te leiden ten aanzien van Slovenië.

(10) Op 12 juli 2022 heeft de Raad aanbevolen ([10]) dat Slovenië actie onderneemt om ervoor te zorgen dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 in overeenstemming is met een algemene neutrale fiscale beleidskoers ([11]), rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het meest kwetsbaar zijn voor stijgingen van de energieprijzen en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. Slovenië is aanbevolen de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Slovenië kreeg ook de aanbeveling om meer overheidsinvesteringen te doen voor de groene en de digitale transitie, en voor energiezekerheid in het kader van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de faciliteit en andere Uniefondsen. Volgens ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([12]) in 2023 contractief (0,5 % van het bbp), in een context van hoge inflatie. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 leverde een contractieve bijdrage aan de

([8]) Doc. ST 10612/21 INIT + ADD 1.

([9]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 16 oktober 2023 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit van 28 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Slovenië (doc. ST 13615/23 + ADD 1).

([10]) Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma 2022 van Slovenië en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van Slovenië (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 197).

([11]) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedraagt de potentiële outputgroei op middellange termijn van Slovenië, die wordt gebruikt als maatstaf voor de begrotingskoers, in 2023 nominaal 11,5 %, op basis van de gemiddelde reële potentiële groei over tien jaar en de bbp-deflator van 2023.

([12]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de begroting van de Unie wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), exclusief de tijdelijke COVID-19-crisismaatregelen, maar inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere Uniefondsen.

begrotingskoers van 0,4 % van het bbp op. Daarin zijn de met 0,3 % van het bbp verlaagde kosten van de gerichte noodsteunmaatregelen voor huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor energieprijsstijgingen meegerekend. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 was in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. In 2023 bedroegen de met subsidies uit hoofde van de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven 1,3 % van het bbp. De nationaal gefinancierde investeringen bedroegen 4,6 % van het bbp in 2023, een jaarlijkse daling van 0,2 procentpunten ten opzichte van 2022. Slovenië financierde aanvullende investeringen via de faciliteit en andere Uniefondsen. Slovenië financierde overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid, bijvoorbeeld in spoorweginfrastructuur, hernieuwbare energiebronnen en de preventie van natuurrampen. Die overheidsinvesteringen zijn deels uit de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierd.

(11) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het reële bbp groeien met 2,3 % in 2024 en 2,6 % in 2025 en zal de inflatie, gemeten aan de hand van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), in 2024 2,8 % en in 2025 2,4 % bedragen.

(12) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het overheidstekort in 2024 2,8 % van het bbp bedragen, terwijl de overheidsschuldquote tegen eind 2024 zal dalen tot 68,1 %. De stijging van het tekort in 2024 is voornamelijk het gevolg van hogere overheidsinvesteringen, inclusief nationaal gefinancierde uitgaven voor wederopbouw na overstromingen, en de indexering van sociale uitkeringen. De stijging wordt deels gecompenseerd door een daling van de subsidies, de intrekking van inkomstenverlagende maatregelen om de gevolgen van de hoge energieprijzen te verzachten en een tijdelijke verhoging van de vennootschapsbelasting. Volgens de ramingen van de Commissie is de begrotingskoers in 2024 contractief (0,2 % van het bbp).

(13) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen in 2024 uitgaven ten belope van 0,7 % van het bbp worden gefinancierd met niet terug te betalen steun ("subsidies") uit hoofde van de faciliteit, tegenover 0,2 % van het bbp in 2023. De met subsidies uit hoofde van de faciliteit gefinancierde uitgaven zullen hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk maken zonder dat dit rechtstreekse gevolgen heeft voor het overheidssaldo of de overheidsschuld van Slovenië. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen in 2024 zullen naar verwachting uitgaven ten belope van 0,4 % van het bbp worden gedekt door leningen uit hoofde van de faciliteit, tegenover 0,1 % van het bbp in 2023.

(14) Op 14 juli 2023 heeft de Raad Slovenië aanbevolen ([13]) een voorzichtig begrotingsbeleid te voeren, met name door de nominale stijging van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([14]) in 2024 te beperken tot maximaal 5,5 %. De lidstaten is verzocht er bij het uitvoeren van hun begroting 2023 en het opstellen van hun ontwerpbegrotingsplannen voor 2024 rekening mee te houden dat de Commissie aan de Raad zou voorstellen om op een tekort gebaseerde buitensporigtekortprocedures in te leiden op basis van de begrotingsresultaten voor 2023. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie nemen de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven van Slovenië in 2024 toe met 5,6 % ([15]), hetgeen meer dan de aanbevolen maximale groei is. Die overschrijding van de aanbevolen maximale groei van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven komt neer op minder dan 0,1 % van het bbp in 2024. Het risico bestaat dat dit niet volledig in overeenstemming is met hetgeen de Raad heeft aanbevolen.

(15) Bovendien heeft de Raad Slovenië aanbevolen om de geldende noodsteunmaatregelen voor energie in 2023 en 2024 zo snel mogelijk af te bouwen, en de daarmee samenhangende besparingen te gebruiken om het overheidstekort terug te dringen. De Raad heeft voorts aanbevolen dat, indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, Slovenië ervoor zou moeten zorgen dat dergelijke steunmaatregelen gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn, en stimulansen voor energiebesparing behouden. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedragen de nettobegrotingskosten ([16]) van de noodsteunmaatregelen voor energie naar raming 1,4 % van het bbp in 2023, 0,1 % in 2024 en 0,0 % in 2025. Met name wordt aangenomen dat de compensatie voor leveranciers van gas en elektriciteit, die tegen door de overheid vastgestelde prijzen worden verkocht, in 2024 van kracht blijft, zij het met een gering effect. Indien

([13]) Aanbeveling van de Raad van 14 juli 2023 over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Slovenië en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Slovenië (PB C 312 van 1.9.2023, blz. 224).

([14]) Netto primaire uitgaven worden gedefinieerd als nationaal gefinancierde uitgaven ongerekend i) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, ii) rente-uitgaven, iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven en iv) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

([15]) Hierin wordt rekening gehouden met voor 0,7 % van het bbp aan eenmalige maatregelen in 2024 voor de nooduitgaven op korte termijn voor de wederopbouw na de overstromingen in augustus 2023 (alsmede met eenmalige maatregelen in 2023 voor 0,4 % van het bbp, met betrekking tot dezelfde oorzaak). Daarnaast zal het Solidariteitsfonds van de Unie naar verwachting zorgen voor noodkosten ten belope van 0,15 % van het bbp in 2023, 0,3 % van het bbp in 2024 en 0,15 % van het bbp in 2025. Op 14 juli 2023 heeft de Raad ook verwezen naar de verwoestende overstromingen die Italië in mei 2023 hebben getroffen, en heeft de Raad ermee ingestemd dat de kosten van rechtstreekse noodhulp in verband met die overstromingen in aanmerking zouden worden genomen bij latere beoordelingen van de naleving en in beginsel als eenmalige en tijdelijke maatregelen zouden worden beschouwd. Een vergelijkbare benadering is gevolgd voor de verwoestende overstromingen die Slovenië in augustus 2023 hebben getroffen.

([16]) Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van die maatregelen, inclusief inkomsten en uitgaven en, in voorkomend geval, ongerekend de inkomsten uit belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers.

de daarmee gepaard gaande besparingen worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen, zoals aanbevolen door de Raad, zouden deze prognoses een begrotingsaanpassing van 1,3 % van het bbp in 2024 impliceren, terwijl de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([17]) in dat jaar zorgen voor een contractieve bijdrage aan de begrotingskoers ten belope van 0,1 % van het bbp. De noodsteunmaatregelen voor energie werden in 2023 en 2024 afgebouwd. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen. De daarmee samenhangende besparingen zullen naar verwachting echter niet volledig worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen. Het risico bestaat dat dit niet in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad.

(16) Daarnaast heeft de Raad Slovenië aanbevolen om nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand te houden en te zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit hoofde van de faciliteit en van andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen de nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen naar verwachting stijgen van 4,6 % van het bbp in 2023 tot 5,3 % van het bbp in 2024. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen. Op hun beurt zullen de overheidsuitgaven die worden gefinancierd met inkomsten uit Uniefondsen, met inbegrip van subsidies uit hoofde van de faciliteit, naar verwachting stabiel blijven op 1,3 % van het bbp in 2024 (1,3 % van het bbp in 2023).

(17) Op basis van de beleidsmaatregelen die op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bekend waren en bij ongewijzigd beleid, wordt in 2025 een overheidstekort van 2,2 % van het bbp verwacht. De daling van het tekort in 2025 is voornamelijk het gevolg van de invoering van een nieuwe bijdrage voor langdurige zorg, die vanaf juli 2025 moet worden geheven en die de sociale bijdragen naar verwachting met ongeveer 0,4 % van het bbp zal verhogen. Geleidelijk lagere uitgaven voor wederopbouw na overstromingen zullen gevolgen hebben voor de overheidsinvesteringen, die naar verwachting met 0,4 procentpunten zullen dalen tot 5,4 % van het bbp. De overheidsschuldquote daalt volgens het plan tot 66,4 % eind 2025.

(18) Voor Slovenië wordt een aanzienlijke stijging van de vergrijzingskosten verwacht, met als gevolg een stijging van de uitgaven voor gezondheidszorg, langdurige zorg en pensioenen in de komende decennia. Het herstel- en veerkrachtplan bevat al verschillende maatregelen om de houdbaarheid van de begroting te ondersteunen. Naast het herstel- en veerkrachtplan zou het belangrijk zijn de uitgaven te monitoren om de toereikendheid en budgettaire houdbaarheid van de sociale bescherming te waarborgen. Door middel van uitgaventoetsingen kan worden gekeken op welke gebieden sprake is van lagere prioriteit of ondoelmatige uitgaven. Vrijgekomen middelen zouden dan opnieuw kunnen worden toegewezen om nieuwe budgettaire uitdagingen aan te pakken, onder meer op het gebied van sociale bescherming. Om ervoor te zorgen dat de uitgaven doeltreffender worden, is het van cruciaal belang dat follow-upmaatregelen snel worden uitgevoerd en stroken met de lopende structurele hervormingen.

(19) De belastingquote van Slovenië blijft onder het Uniegemiddelde en de samenstelling ervan is niet erg groeivriendelijk. De hoogste personenbelastingschijf en de loonwig voor verschillende inkomensniveaus behoren nog steeds tot de hoogste in de Unie, terwijl de onroerendgoedbelastingen — ook de periodieke — zeer laag blijven, met een aandeel dat lager is dan de helft van het Uniegemiddelde. Het verkleinen van de loonwig zou de arbeidskosten terugdringen, de vraag naar arbeid stimuleren en het concurrentievermogen verbeteren. Hogere nettolonen zouden het arbeidsaanbod kunnen stimuleren. Hoewel het aandeel van de inkomsten uit milieubelastingen boven het Uniegemiddelde ligt, zou het belastingstelsel kunnen worden gebruikt om groene doelstellingen verder te bevorderen, onder meer door toepassing van het beginsel dat de vervuiler betaalt.

(20) De overheidsinvesteringen in Slovenië liggen boven het Uniegemiddelde en zijn de afgelopen jaren gestegen. De doeltreffendheid en doelmatigheid ervan kunnen echter worden verbeterd door de planning van overheidsinvesteringen in alle sectoren en ministeries beter te coördineren. De doelmatigheid van de overheidsinvesteringen, inclusief de prioritering van projecten in overeenstemming met de nationale en Europese prioriteiten, zou ook kunnen worden verbeterd door middel van een samenhangende reeks planningsdocumenten voor de lange termijn en een geïntegreerd plan voor de middellange termijn voor potentiële investeringen. Dit zou ook het groeipotentieel en de houdbaarheid van de begroting van het land ten goede komen.

(21) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Verwacht wordt dat die hervormingen en investeringen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen en het nationale energie- en klimaatplan zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Slovenië op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transities, en tegelijk

([17]) Deze bijdrage wordt gemeten als de verandering in primaire overheidsuitgaven ongerekend i) incrementele begrotingsgevolgen van discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, ii) eenmalige maatregelen, iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven en iv) uitgaven gefinancierd met niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere fondsen van de Unie, ten opzichte van de gemiddelde potentiële nominale bbp-groei op middellange termijn (tien jaar), uitgedrukt als een verhouding tot het nominale bbp.

sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn snel werk te maken van de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU--hoofdstuk. Om de toezeggingen van het herstel- en veerkrachtplan uiterlijk in augustus 2026 na te komen, is het voor Slovenië van essentieel belang de hervormingen te blijven doorvoeren en de investeringen te versnellen door de bijbehorende uitdagingen aan te gaan en voor een sterke bestuurlijke capaciteit te zorgen. De systematische betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft belangrijk om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(22) In het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsprogramma's moet Slovenië overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad ([18]) elk programma ondersteund door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie uiterlijk in maart 2025 toetsen aan onder meer de uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen 2024, en zijn nationale energie- en klimaatplan. Die toetsing vormt de basis voor de definitieve toewijzing van de financiering van de Unie die in elk programma is opgenomen. Slovenië heeft vooruitgang geboekt bij de uitvoering van cohesiebeleidsprogramma's en de Europese pijler van sociale rechten, maar er blijft sprake van uitdagingen en grote verschillen tussen de hoofdstedelijke regio en de rest van het land. Het is van cruciaal belang de cohesiebeleidsprogramma's sneller uit te voeren en de bestuurlijke capaciteit op nationaal en regionaal niveau te versterken. De in de cohesiebeleidsprogramma's overeengekomen prioriteiten blijven relevant. Naast de maatregelen inzake bestuurlijke capaciteit is het zeer belangrijk door te gaan met groene investeringen, met name maatregelen ter bescherming tegen overstromingen en ter beperking van klimaatverandering, waarbij op de natuur gebaseerde oplossingen prioriteit krijgen. Net zo belangrijk is het om door te gaan met investeringen in duurzaam vervoer om ervoor te zorgen dat woon-werkverkeer minder met de auto plaatsvindt. De uitvoering van de territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie, ter ondersteuning van de uitfasering van kolen, blijft van cruciaal belang. Publiek-private partnerschappen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling (O&O) om de arbeidsproductiviteit te verhogen, blijven relevant. Voorts is het belangrijk volwassenenonderwijs, onder meer op het gebied van digitale en groene vaardigheden, en actief arbeidsmarktbeleid te bevorderen, en tegelijkertijd sociale en arbeidsmarktdiensten te moderniseren en te digitaliseren. Het is een prioriteit om te zorgen voor snellere de-institutionalisering en ontwikkeling van hoogwaardige, toereikende en betaalbare in de gemeenschap gewortelde sociale diensten, met name langdurige zorg, om de sociale inclusie te ondersteunen. Slovenië zou ook gebruik kunnen maken van het platform voor strategische technologieën voor Europa, dat is vastgesteld bij Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad ([19]), om investeringen in de ontwikkeling en productie van schone en hulpbronnenefficiënte technologieën te stimuleren, met name in de sector hernieuwbare energie en verwarming.

(23) Naast de economische en sociale uitdagingen die met het herstel- en veerkrachtplan en andere Uniefondsen worden aangepakt, wordt Slovenië geconfronteerd met verschillende extra uitdagingen in verband met de houdbaarheid van zijn overheidsfinanciën, tekorten aan vaardigheden en arbeidskrachten, alsook met schaarse durfkapitaalinvesteringen en investeringen in O&O en innovatie.

(24) Uit de PISA-test (Programme for International Student Assessment) van 2022 bleek dat de basisvaardigheden (met name op het gebied van lezen en wiskunde) aanzienlijk zijn verslechterd. De toename van het aantal zwak presterende 15-jarige scholieren en de afname van het aantal toppresteerders op het gebied van wiskunde en lezen kunnen in de toekomst een negatief effect hebben op het vaardighedenaanbod en het concurrentievermogen van Slovenië. De lopende hervorming van de leerplannen van scholen zou ook maatregelen kunnen omvatten ter versterking van de basisvaardigheden, groene en digitale vaardigheden, het leren van talen en ondernemers- en financiële vaardigheden. Bovendien zou het beroep van leraar aantrekkelijker kunnen worden gemaakt.

(25) Volgens het door de Europese Arbeidsautoriteit in 2024 opgestelde Eures-verslag over tekorten en overschotten op de arbeidsmarkt in 2023 kampten veel sectoren met een tekort aan arbeidskrachten. Dit beeld wordt bevestigd door de enquête van de Commissie over het vertrouwen van bedrijven en consumenten, waaruit blijkt dat bedrijfsleiders in de Sloveense industrie sinds medio 2021 aangeven dat tekorten aan arbeidskrachten de bedrijvigheid in zeer sterke mate beperken. Verder liggen de vacaturepercentages ook hoger dan het Uniegemiddelde. Ondanks de in het kader van het herstel- en veerkrachtplan genomen maatregelen is er nog steeds een aanzienlijke achterstand op het gebied van sollicitaties van buitenlandse werknemers als gevolg van buitensporig omslachtige wettelijke vereisten.

([18]) Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([19]) Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden vormen nu al een rem op investeringen en productie, met name in de industrie. Zij belemmeren ook een soepele verlening van diensten, onder meer in de gezondheidszorg en langdurige zorg. Om het concurrentievermogen en de groei te stimuleren, is het daarom van cruciaal belang het arbeidsaanbod te vergroten, onder meer door de arbeidsmarktparticipatie verder te stimuleren, werknemers uit derde landen aan te trekken en de integratie van migrerende werknemers op de arbeidsmarkt en in de samenleving te versterken.

(26) De overheidsuitgaven voor onderzoek, de innovatie-uitgaven van bedrijven op andere gebieden dan onderzoek en de innovatie-uitgaven per werknemer zijn in Slovenië nog steeds relatief laag. Ook de durfkapitaalinvesteringen in verhouding tot het bbp zijn laag, vooral in vergelijking met het Uniegemiddelde, wat negatieve gevolgen heeft voor de dynamiek van het bedrijfsleven en dus ook voor de innovatie- en groeicapaciteit van bedrijven. Dit belemmert weer het concurrentievermogen van Slovenië. Door verdere verbetering van de voorwaarden voor durfkapitaal kan meer buitenlands kapitaal worden aangetrokken, zodat innovatieve start-ups makkelijker kunnen opschalen.

(27) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2024 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer door middel van hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de Aanbeveling van 2024 over de eurozone. Voor Slovenië dragen de aanbevelingen 1, 2 en 3 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede, derde en vierde aanbeveling die zijn vastgesteld in de Aanbeveling van 2024 over de eurozone,

BEVEELT AAN dat Slovenië in 2024 en 2025 de volgende acties onderneemt:

1. het budgettair-structurele plan voor de middellange termijn tijdig indienen; in overeenstemming met de vereisten van het hervormde stabiliteits- en groeipact de groei van de netto-uitgaven ([20]) in 2025 beperken tot een percentage waarmee, onder meer, de overheidsschuld op de middellange termijn op een plausibel neerwaarts traject komt en het overheidstekort onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp wordt gehouden; de budgettaire houdbaarheid van de sociale bescherming waarborgen en de belastinginkomsten verschuiven naar groeivriendelijkere en duurzamere bronnen; de efficiëntie van de overheidsuitgaven verbeteren door uitgaventoetsingen uit te voeren en door middel van een beter beheer van overheidsinvesteringen;

2. versterken van de bestuurlijke capaciteit om Uniemiddelen te beheren, investeringen versnellen en het momentum in de uitvoering van hervormingen handhaven; de bijbehorende uitdagingen aanpakken teneinde een verdere snelle en effectieve uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, mogelijk te maken, en ervoor zorgen dat de hervormingen en investeringen uiterlijk in augustus 2026 worden voltooid; de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's versnellen; in het kader van de tussentijdse evaluatie van die programma's blijven focussen op de overeengekomen prioriteiten, en daarbij de kansen die het platform voor strategische technologieën voor Europa biedt om het concurrentievermogen te verbeteren, in overweging nemen;

3. het concurrentievermogen versterken door de vaardigheidsniveaus verder te verhogen, ervoor te zorgen dat de lopende hervorming van de leerplannen ook bijdraagt aan de versterking van basisvaardigheden, tekorten aan arbeidskrachten aan te pakken en de dynamiek van het bedrijfsleven en de oprichting van snelgroeiende ondernemingen te bevorderen door middel van betere voorwaarden voor durfkapitaalinvesteringen en institutionele beleggers en door middel van investeringen in onderzoek, ontwikkeling en innovatie.

Gedaan te Luxemburg, 21 oktober 2024.

Voor de Raad

De voorzitter

NAGY I.

([20]) Overeenkomstig artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263 wordt verstaan onder "netto-uitgaven": de overheidsuitgaven ongerekend rente-uitgaven, discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's, cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.